

Overbeviselse hvert Aar, hvis det var Alvor, hvad der udtaltes, at det er besjælet af den inderligste Lyft til Forhandling med Folke-thinget; men det var dog ønskeligt, om vi en Gang kunde naae til at imødefomme det yderligere for at se, hvad det virkelige mener, for at høre, om man kan komme til en Overensstemmelse med Hensyn til vor finant- sielle Fremtid, vor sociale og politiske Frem- tid. — Forinden jeg gaar nærmere ind paa dette, forsaavidt nærværende Lovforslag giver Anledning dertil, vil jeg dog tillade mig at rette et Par Henvendelser til den høitærede Indenrigsminister. Der er under Bevillinger til Fremme af Industri og Haandværk her paa Finansloven forlangt Bevilling til et Par tekniske Skoler. Jeg beklager, at den høitærede Minister ikke har troet at kunne optage blandt de tekniske Skoler, han forlanger Understøttelse til i Aar, et Bidrag til Esbjerg tekniske Skole. Saa vidt jeg erindrer, blev et Andragende i saa Henseende af det nedsatte Udvalg i Fjor henvist til Ministeren, og jeg forstod, at der ogsaa hos den høitærede Minister var Interesse for den paagældende Skole. Jeg skal tillade mig at erindre om, at et Sted som Esbjerg er væsentlig forskjellig fra andre Steder. Det er grundet og fremvoget af Intet, paa en gold Hedeplet, fremkaldt ved de Ar- beider, som af Staten vare foranstaltede der, og ved den Handel og Skibsart, som senere har udviklet sig; men det er grundet af aldeles uformuende Folk; der findes ingen Rigdom, ingen ældre rige Familier; der fandtes Intet, det var fra bar Grund, man begyndte, og Byen bestaar væsentlig af de Familier, der grundet paa Arbejder ved Anlæg af Havnen vare kaldte dertil, og de besidde ikke Egnen til selv at arbejde hen paa en bedre Fremtid for den Ungdom, der voxer op her. Det havde været ønskeligt, naturligvis, om man i sin Tid havde ex- proprieret tilstrækkelig Jord til den By, man maatte forudsætte vilde komme. Det havde været naturligt, og derved havde man skabt Betingelsen for et kraftigt og virksomt Liv dernede, uden at først, som det nu er Til- fældet, enhver Virksomhed maa betale høie Renter til den Spekulation, man har givet Ret til at brede sig dernede. De Grunde, der Intet vare værd, før Staten gik til An- lægget af Esbjerg Havn, ere stegne uhyre i Værdi, og disse Værdier ere lagte i Hæn- derne paa private Folk, saa at enhver Virk- somhed først har at betale Renter til Spekula- tionen, inden der kan være Tale om, at der bliver Udbytte til de Tilstedeværende. Men dette Princip faaledes at overlade til Privat- mænd alt, hvad der ikke vedrører dette abstrakte

Begreb, som det herskende Parti forbinder med Ordet „Staten“, det er gjenemgaaende i hele vor Virksomhed og fandt ogsaa et be- stemt Udtryk og blev bestemt høvedt forleden Dag oppe ved det provisoriske Latinskolegilde, hvor den høitærede Kultusminister udtalte sig om disse Forhold. Han sagde: „Sta- ten eller Regeringen har at sørge for i saa Ord: Politik, Soldater og Embedsmænd; men de sociale Opgaver, som vedrøre hele Samsfundets Udvikling, det er Noget, man ingen Pligt har til at tage sig af“. Dog søiede han til: „Det vilde være uflogt at vise det fra sig.“ Det er vel omtrent ogsaa dette Princip, som ligger til Grund for og har ligget til Grund for det Parti, der her- sker her i Landet, og som finder sit Udtryk i den nuværende Regering: Politik, Domstole og Soldater er det, som en høi Regering i den vigtige Stat Danmark har taget sig af. Men Samsfundets sociale Udvikling ligger udenfor denne Regering, undtagen for saa vidt det kan være flogt for at haandhæve Stillingen, at man tager sig deraf. Det er omtrent det, der fremgaar, ikke alene af de Ord, der — hvis Referatet er rigtigt — ere faldne fra den høitærede Kultusminister, men det er virkelig det Program, som ligger i hele Finansloven, og som er udtrykt i alle de Handlinger, der udgaa fra den nuværende Regering. Jeg tillader mig at henstille til den høitærede Indenrigsminister, om han ikke vil se at give den Interesse, han viste for Esbjerg tekniske Skole i Fjor, et fyldigt Udtryk ved et Forslag til en Bevilling paa Finansloven. Der er et andet Punkt paa Finansloven, som ligeledes hører ind under den høitærede Indenrigsminister. Det er Spørgsmaalet om Bidrag til Husmænd. Jeg ser med Beklagelse, at det endnu ikke er høiere end: Til Præmier for Dyrkning af Huslodder 28,000 Kr. og til Rejsunder- støttelse til Husmænd 8,000 Kr. Det er ganske vist under den nuværende Minister en Fremgang, men det forekommer mig, at det er temmelig lidt, man offerer paa denne Sag. Vi maa erindre, at der findes her i Landet et Par Hundrede Tusinde Husmænd, og med Hensyn til Danmarks Agerbrugets frem- tidige Stilling eller Agerbrugets Stilling i det Hele gaar Udviklingen en af to Veie, enten som i Amerika, at man kommer ind paa Stordriften med Maskiner og Alt hvad dertil hører, eller som i vort Land, hvor det er umuligt at sammenlægge Jorden til fælles industriel Bearbejdelse; det ere vi ikke inde paa, og vi ville ubetinget blive nødte til at forhætte ad Veien gennem Husmands- driften som den, der bedst og naturligst vil forrente Jorden her i Landet og skabe den